

NĚKTERÉ ZVLÁŠTNOSTI BOJOVÉ ČINNOSTI DĚLOSTŘELCTVA PŘI PRŮLOMU PŘIPRAVENÉ OBRANY NEPŘÍTELE Z CHODU BEZ DLOUHÉHO SETRVÁNÍ VOJSK VE VÝCHOZÍM POLOŽENÍ

Kolektiv důstojníků MNO/VD

Vzhledem k tomu, že se ve zvýšené míře používá zbraní hromadného ničení, změnila se podstatně bojová činnost vojsk v útočné operaci.

Úspěšný průlom taktické hloubky nepřátelské obrany bude záviset nejen na hromadném použití sil a prostředků, ale zvláště na rozsáhlém použití zbraní hromadného ničení a na umění uchránit vlastní úderné uskupení před ztrátami způsobenými údery nepřátelských zbraní hromadného ničení.

To jsou hlavní důvody k tomu, že je nyní snahou provádět i průlom připravené obrany bez delšího setrvání vojsk ve výchozím položení, to znamená, že vojska budou prolamovat obranu nepřítel z chodu.

Předem je třeba si ujasnit, že svazky prvního sledu úderného uskupení, které provádějí průlom nepřátelské obrany s rozvinutím vojsk z chodu, překonají vzdálenost z vyčkávacího prostoru (20 až 50 km od předního okraje) za dobu do 5 hodin.

Během přesunu budou se svazky na stanovených čarách postupně rozvíjet z plukovních proudů do praporečnických a rotních proudů tak, aby čáru rozvinutí překročila současně čela rotních proudů rot prvního sledu. I když chceme zamezit delší setrvání vojsk ve výchozím položení, musíme počítat s tím, že nejzranitelnější budou vlastní vojska 20 až 30 minut před překročením čáry rozvinutí, kdy se bude dokončovat rozvíjení a uspořádávání proudů.

Z čáry rozvinutí na čáru zteče postupují již vojska v bojových sestavách a k překonání této vzdálenosti možno počítat, že budou potřebovat 20 až 30 minut v závislosti na terénu, komunikačních možnostech a vzdálenosti čáry rozvinutí od předního okraje.

Tento nový způsob použití vševojskových útvarů a svazků při prolamování nepřátelské obrany z chodu bez dlouhého setrvání vojsk ve výchozím položení přináší některé zvláštnosti v použití dělostřelctva.

1. Stanovení potřebného množství dělostřelctva

Vzhledem k tomu, že je třeba uchránit vojska před možností ztrát při dlouhodobém setrvání vojsk ve výchozím položení, bude snahou přibírat k dělostřelecké přípravě zteče a tím vystavit nebezpečí ztrát údery zbraní hromadného ničení co možná nejmenší množství dělostřelctva. Je nasnadě, že dělostřelctvo nebude moci plnit za dělostřelecké přípravy zteče v takovém rozsahu úkoly jako dříve a větší část úkolů, zvláště v hloubce obrany nepřítel, musí převzít zbraně hromadného ničení, letectvo a ve zvýšené míře raketové zbraně.

Z toho všeho vyplývá, že dělostřelctvo bude umlčovat za dělostřelecké přípravy zteče převážně cíle na prvním obranném postavení nepřítel, které nebudou umlčeny zbraněmi hromadného ničení, a bližší nepřátelské dělostřelecké, protiletadlové, minometné a raketometné baterie, jakož i radiolokátory.

V některých případech, kdy délka dělostřelecké přípravy (daná především dobou nutnou k tomu, aby vojska překonala vzdálenost od čáry rozvinutí na čáru zteče) to umožní, nelze vyloučit postupné umlčení cílů v hloubce týmž dělostřelectvem, jehož potřebu jsme vypočítali podle množství cílů na prvním obranném postavení nepřítele.

Závěr, že v takovýchto případech je třeba malého nebo vůbec žádného zesílení armády dělostřelectvem, by však byl nesprávný. Při stanovení potřebného zesílení armády dělostřelectvem je nutno vycházet především z úkolů, které bude dělostřelectvo plnit v hloubce (postupné umlčování jednotlivých obranných postavení a pásem před jejich ztečí a podpora jejich zteče), a dále z požadavku vytvořit dostatečně silné dělostřelecké skupiny útvarů a svazků prvního sledu, jejichž dělostřelectvo se zpravidla nezúčastní dělostřelecké přípravy zteče, ale na nichž bude ležet hlavní tíha zabezpečení rychlého postupu a rozvíjení úspěchu vojsk v taktické i operační hloubce.

Zvláštní otázkou je určení potřebného množství dělostřelectva, které je nutno přibrat k provedení dělostřelecké přípravy zteče.

Při určení potřebného množství dělostřelectva je nutno vycházet z předpokladu, že dělostřelectvo musí za dělostřelecké přípravy zteče umlčet

- všechny zákopy a ohniska odporu na předním okraji (první zákop) uvnitř praporních rajónů obrany bez ohledu na to, zda jsou tyto zákopy (ohniska) obsazeny živou silou a palebnými prostředky, nebo ne; to proto, že nelze připustit, aby vojska byla zdržována jakýmkoli odporem při zteči prvního zákopu;

- všechny ostatní zákopy (ohniska odporu) v praporních rajónech obrany na prvním, druhém a po případě třetím postavení i v mezerách mezi nimi, jen jsou-li obsazeny živou silou a palebnými prostředky nepřítele, s vyloučením těch, které jsou umlčovány atomovými zbraněmi;

- všechny minometné čety ráže 81 a 106,7 mm na prvním postavení s vyloučením těch, které jsou umlčovány atomovými zbraněmi;

- ničit nebo bořit jednotlivé cíle rozmístěné na prvním postavení mimo zákopy, s vyloučením těch, které jsou umlčovány atomovými zbraněmi, po případě jinými palbami; přitom vycházíme z předpokladu, že určité jednotlivé cíle (těžké kulomety, protitankové kanony ráže 75 mm a více, zakopané tanky) vyžadují ničení nebo boření jednotlivě, i jsou-li umlčovány jinými palbami;

- všechny bližší dělostřelecké, protiletadlové, minometné a raketometné baterie a jiné bližší cíle (radiolokátory, velitelská stanoviště, spojovací uzly), nejsou-li umlčeny atomovými zbraněmi, letectvem nebo raketami. Zpravidla možno počítat, že dělostřelectvo bude umlčovat takové cíle nejvýše na hloubku druhého obranného postavení nepřítele (bude to průměrně 60% všech dělostřeleckých, protiletadlových, minometných a raketometných baterií a radiolokačních stanic nepřítele); cíle ve větší hloubce převezmou ostatní prostředky.

Na příkladu ukážeme, kolik dělostřelectva by bylo třeba při průlomu připravené obrany se zaujetím výchozího položení a bez delšího setrvání vojsk ve výchozím položení.

Tabulka 1

Výpočet potřebného množství dělostřelectva,
zaujala-li vojska výchozí položení (18 km)

(viz přílohu 1)

	Pojmenování cíle	Počet cílů	Norma	Potřeba děl	Potřeba na km
1. posta- vení	Zákopy na předním okraji uvnitř praporečnických rajónů obran	4600 m	30 m na dělo	153	
	ohniska odporu na před- ním okraji uvnitř prapor- nických rajónů obrany	96 ha ¹⁾	na 0,5 ha 1 dělo	192	
	ostatní zákopy v prapor- nických rajónech obrany i v mezerách mezi nimi	48 ha ²⁾	na 0,5 ha 1 dělo	96	
	ostatní ohniska odporu	66 ha ³⁾	na 0,5 ha 1 dělo	132	
	minometné čety na 1. po- stavení	5	6 děl na četu	30	
	jednotlivé cíle mimo zá- kopy	60	1,5 děla na cíl	90	
	Celkem			693	38
2. posta- vení	zákopy (ohniska odporu)	110 ha	na 0,5 ha 1 dělo	220	12
3. posta- vení	zákopy (ohniska odporu)	60 ha	na 0,5 ha 1 dělo	120	7
	Baterie	40	9 děl na bat.	360	20
	Radiolokátory	18 po 1,5 ha = 27 ha	0,5 ha na dělo	54	3
	Celkem			1447	80

Poznámka.

¹⁾ 16 ohnisek po 6 ha ²⁾ 3600 m, hloubka 150 m ³⁾ 11 ohnisek po 6 ha

Tabulka 2

Výpočet potřebného množství dělostřelectva,
jestliže vojska nesetrvají dlouho ve výchozím
položení (pásmo průlomu 18 km)
(viz přílohu 2)

	Pojmenování cíle	Počet cílů	Norma	Potřeba děl	Potřeba na km
1. posta- vení	obdobně jako v tabulce 1			693	38
	Baterie	30	9 děl na baterii	270	
	Radiolokátory	12 po 1,5 ha = 18 ha	0,5 ha na dělo	36	
	Celkem			999	56

Poznámka. Nutno si uvědomit, že potřebné množství dělostřelectva bude především záviset na množství atomových pum, raketových střel a letectva, kterých bude za dělostřelecké přípravy použito.

Z uvedených příkladů (variant) vyplývá, že se při průlomu připravené nepřátelské obrany bez dlouhého setrvání vojsk ve výchozím položení může potřebné množství hlavní zmenšit.

2. Zvláštnosti palebné činnosti dělostřelectva vojsk útočících z chodu

a) Činnost dělostřelectva do zahájení dělostřelecké přípravy zteče

V tomto období plní dělostřelectvo především tyto úkoly:

— umlčovat a ničit radiolokátory nepřítele v součinnosti s celým systémem umlčování, ničení a rušení radiolokátorů podle plánu štábu armády;

— umlčovat v součinnosti s letectvem nejškodlivější nepřátelské dělostřelecké, protiletadlové, minometné a raketometné baterie;

— ničit v součinnosti s letectvem nepřátelské pozemní prostředky atomového napadení ihned po jejich zjištění;

— vést boj se vzdušným nepřítelem a zúčastnit se vybojování nadvlády ve vzduchu;

— zabezpečit čáru zteče;

— zúčastnit se zmaření nepřátelské protipřípravy;

— rušit spojení a velení nepřítele.

K zabezpečení těchto úkolů je nutno co nejdříve zaměřit činnost dělostřeleckého průzkumu (v součinnosti s ostatními druhy průzkumu) na zjišťování uvedených cílů s důrazem na zjištění stanovišť a systému

práce radiolokátorů (druhy radiolokátorů, kterých může nepřítel používat k zjišťování pozemních cílů, a jejich charakteristika jsou uvedeny v příloze 3).

Tyto úkoly bude z počátku plnit dělostřelectvo útvarů a svazků, které jsou v dotyku s nepřítelem, a armádní dělostřelecká skupina působící ve prospěch svazků v dotyku. Postupně se může zúčastnit plnění těchto úkolů i další dělostřelectvo, které bude přibráno k dělostřelecké přípravě zteče, avšak tak, aby nebyl narušen dosavadní režim palebné činnosti dělostřelectva.

Hlavním cílem této činnosti je dosáhnout rozrušení systému radiolokačního průzkumu nepřítele do doby vyrazení svazků prvního sledu úderného uskupení z vyčkávacích prostorů. Při tom je třeba nejdříve vyřadit radiolokátory s velkým dosahem.

K oklamání nepřítele je nutno provádět tuto činnost po celou dobu přípravného období.

b) Zvláštnosti činnosti dělostřelectva při zmaření nepřátelské protipřípravy

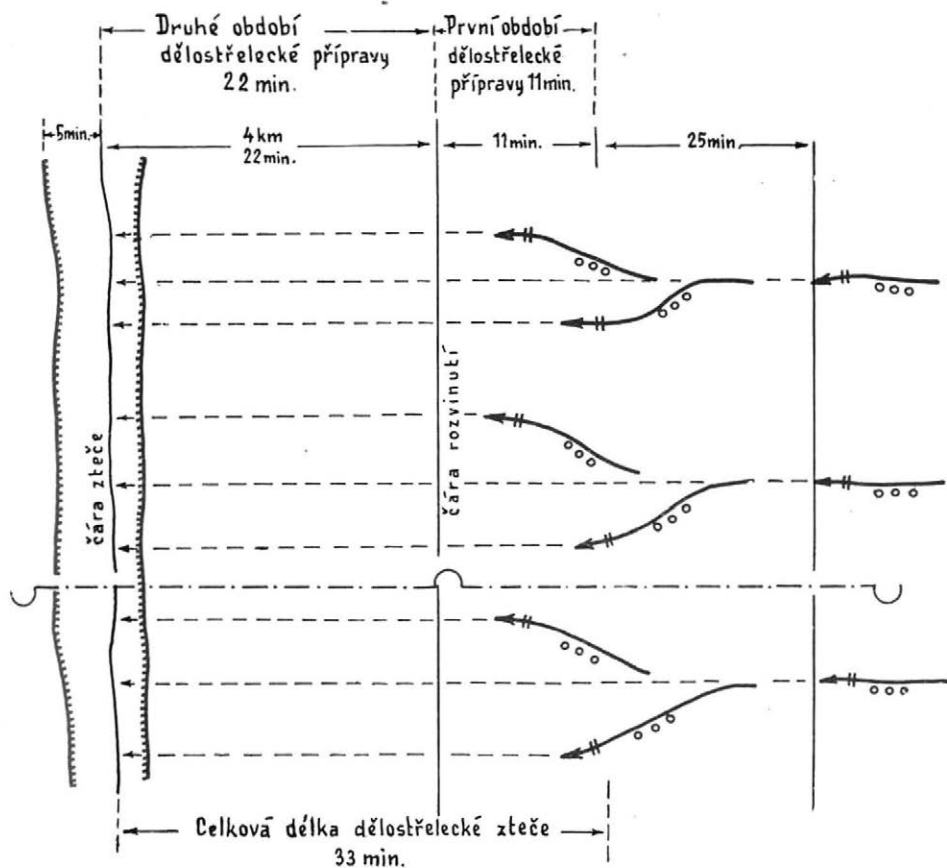
Nepřítel může provést atomovou, leteckou a dělostřeleckou protipřípravu buď v době, kdy naše vojska jsou ještě v prostoru druhého až třetího pásma obrany ve vyčkávacích prostorech, nebo v době, kdy jsou již na přesunu k přednímu okraji nepřátelské obrany. V obou případech je nutno počítat se širokým použitím zbraní hromadného ničení a letectva, je však nutno předvídat, že se protipřípravy zúčastní i dělostřelectvo nepřítele.

Vlastní dělostřelectvo musí být v součinnosti se zbraněmi hromadného ničení a letectvem v pohotovosti zmařit nepřátelskou protipřípravu. Podle doby, kdy bude provedena nepřátelská protipříprava, bude mít různý ráz i provedení zmaření protipřípravy dělostřelectvem. Protože je velmi obtížné předem stanovit dobu a způsob provedení nepřátelské protipřípravy, musí být dělostřelectvo připraveno k jejímu zmaření neustále.

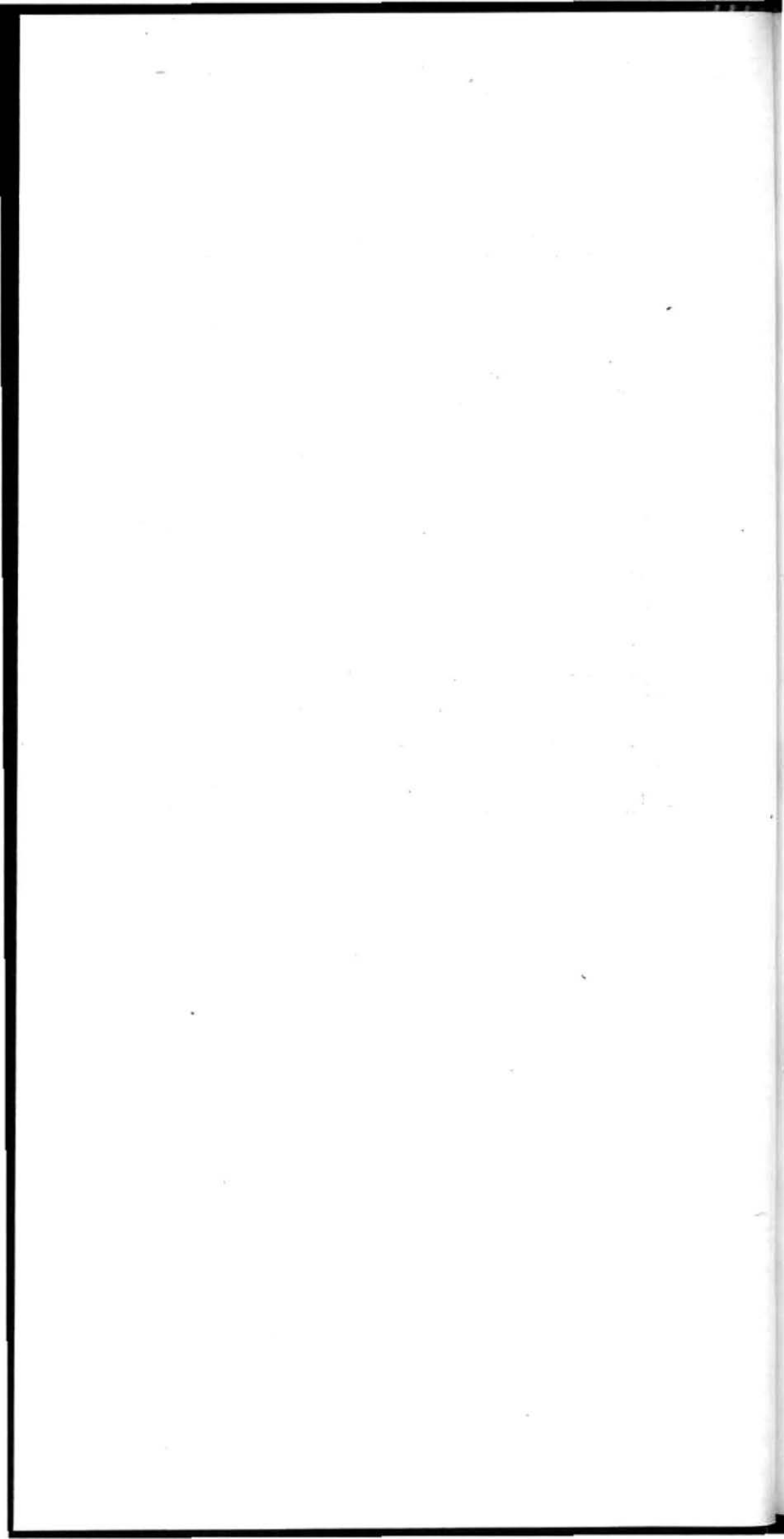
V prvním případě (vlastní vojska dosud nevyrazila z vyčkávacích prostorů) je nutno zachovávat zásadu, aby nebyly nepříteli prozrazeny změny v uskupení a rozmístění dělostřelectva. Proto se v tomto případě zúčastní zmaření nepřátelské protipřípravy jen část dělostřelectva připraveného k zabezpečení průlomu. Množství, rozmístění a ráže tohoto dělostřelectva nesmí se podstatně lišit od dosavadního množství, rozmístění a ráží, jaké byly před preskupením dělostřelectva.

V druhém případě (vlastní vojska jsou už na přesunu k přednímu okraji nepřátelské obrany) je situace zcela odlišná. V tomto případě už nepřítel získal takové množství zpráv o našich přípravách k průlomu nepřátelské obrany z chodu, že bude výhodnější provést co nejmohutnější úder na nepřátelské baterie, a to i kdyby bylo odhaleno větší množství vlastního dělostřelectva, které je připraveno k zabezpečení průlomu.

To znamená, že v tomto případě bude provedeno umlčení nepřátelských baterií tím dělostřelectvem, jehož použití je k umlčení nepřátelských baterií plánováno pro dělostřeleckou přípravu, po případě i dalším dělostřelectvem.

Obr. 1. Principiální schéma doby trvání dělostřelecké přípravy zteče

V obou případech je nutno umlčet dělostřelectvem i baterie, které by za dělostřelecké přípravy byly umlčeny atomovými údery nebo letectvem, nebudou-li atomové údery a údery letectva ke zmaření protipřípravy provedeny.

Z toho, co bylo uvedeno, vyplývá, že některé dělostřelecké oddíly budou při různých variantách zmaření nepřátelské protipřípravy plnit různé úkoly. To je nevýhodné, a proto dovedným plánováním musí být podobné případy omezeny na nejmenší míru.

Naskytá se otázka, do jaké míry (a do jaké vzdálenosti od předního okraje) se nám podaří ukrýt přípravy k průlomu nepřátelské obrany z chodu. Je nutno předpokládat, nepodceňujeme-li nepřítele a jeho techniku, že v době rozvinování do rotních proudů budou zpravidla už naše přípravy nepřítelem odhaleny, a že je tedy reálné nebezpečí napadení rozvinujících se vojsk palbou nepřátelského dělostřelectva.

Proto je v tomto případě nutno předejít nepřítele úderem na dělostřelectvo a odpalovací základny řízených i neřízených střel, to znamená zahájit tím atomovou, leteckou a dělostřeleckou přípravu zteče. Tím zbavíme nepřítele iniciativy.

O použití té nebo oné varianty rozhoduje na návrh velitele dělostřelectva velitel frontu (armády).

c) Dělostřelecká příprava zteče

Úkoly dělostřelectva v dělostřelecké přípravě budou zhruba stejné jako doposud. Některé odlišnosti, zejména pokud jde o rozsah plnění úkolů, mohou být způsobeny širším použitím zbraní hromadného ničení.

Jak však vyplývá z toho, co bylo uvedeno, nutno předvídat zvláštnosti v délce a ve struktuře dělostřelecké přípravy zteče.

Tyto zvláštnosti budou způsobeny nutností

- zabránit nepřátelskému dělostřelectvu v organizované palebné činnosti na rozvinující se vojska a požadavkem umlčet nepřátelské baterie do překročení čáry rozvinutí jednotkami prvního sledu;

- umlčet nově zjištěné a oživlé baterie do zahájení zteče;

- umlčet a zničit živou sílu, palebné prostředky, prostředky průzkumu, spojení a velení nepřítele podle obvyklých zásad.

Další podstatnou zvláštností je, že délka dělostřelecké přípravy nebude určena požadovanou hustotou umlčení daného množství cílů v závislosti na maximálním režimu palby. Délka dělostřelecké přípravy bude určena dobou potřebnou k umlčení nepřátelských baterií a dobou k překonání vzdálenosti z čáry rozvinutí na čáru zteče. Z toho důvodu je možno předpokládat, že doba trvání dělostřelecké přípravy bude okolo 30 až 40 minut (viz obr. 1).

Strukturu dělostřelecké přípravy zteče je nutno řešit vždy tvůrčím způsobem. Jednou ze zvláštností struktury dělostřelecké přípravy bude její rozdělení na dvě období: první období od zahájení dělostřelecké přípravy zpravidla do překročení čáry rozvinutí jednotkami prvního sledu a druhé období od tohoto okamžiku do vyražení vojsk z čáry zteče.

V prvním období bude dělostřelectvo v součinnosti se zbraněmi hromadného ničení a s letectvem umlčovat zejména nepřátelské dělostřelecké a protiletadlové baterie, které mohou rušit rozvinování vojsk, prostředky průzkumu a rozrušovat systém velení a spojení nepřítele.

V druhém období bude dělostřelectvo v součinnosti se zbraněmi hromadného ničení a s letectvem umlčovat (ničit) živou sílu a zbývající palebné prostředky a obranné objekty nepřítele podle obvyklých zásad s tím rozdílem, že při umlčování nepřátelských dělostřeleckých a protiletadlových baterií bude pokračovat v dosavadní činnosti s cílem umlčet do zahájení zteče nově zjištěné a oživlé baterie.

Možné uspořádání atomové, letecké a dělostřelecké přípravy zteče (varianta) je znázorněno v příloze 4.

d) Dělostřelecká podpora zteče a útoku v hloubce obrany nepřítele

Dělostřelecká příprava zteče končí několik minut před časem »Č«. Na ni musí ihned navazovat dělostřelecká podpora zteče a útoku v hloubce obrany nepřítele.

Přepad nepřátelských baterií, který je zahájen za posledního přepadu dělostřelecké přípravy zteče, musí vždy překrývat čas »Č«, aby tak bylo znemožněno jakémukoli dělostřelectvu nepřítele, které je v dostřelu našeho dělostřelectva a není umlčeno atomovými údery nebo letectvem, mařit zteč prvního zákopu.

Útvary a svazky prvního sledu budou k rychlému prolomení taktické hloubky obrany využívat mezer (koridorů) vytvářených v obraně nepřítele atomovými údery. Tyto mezery mohou být do příchodu vlastních vojsk udrženy taktickými vzdušnými výsadky. Atomové údery nebudou zpravidla provedeny blíže než do prostoru třetího zákopu postavení praporů prvního sledu nepřítele. Co největší část útočících vojsk bude usměrněna k průchodu mezerami vytvořenými atomovými údery.

Tyto okolnosti nemohou zůstat bez vlivu na způsob a metodu provedení dělostřelecké přípravy zteče a útoku v hloubce nepřátelské obrany.

Zpravidla bude dělostřelecká podpora zteče zahájena postupným soustředěním palby na dvou až třech čarách. Dále bude prováděna především hromadnými palbami na boky vytvořených mezer (koridorů) a soustředěnými hromadnými palbami na vyžádání před čela vojsk útočících jak přes mezery po atomových úderech, tak i mezi nimi.

Zároveň musí dělostřelectvo v součinnosti s letectvem pokračovat v umlčování nově zjištěných a oživlých baterií nepřítele. Údery na tyto baterie musí být sladěny s celkovou činností dělostřelectva k zabezpečení rychlého pronikání vlastních vojsk do hloubky nepřátelské obrany.

Mezi jednotlivými obrannými postaveními bude dělostřelecká podpora prováděna hromadnými a soustředěnými palbami na vyžádání. Před ztečí jednotlivých obranných postavení nepřítele v hloubce se provádí krátký mohutný přepad cílů na těchto postaveních, nejsou-li tyto cíle spolehlivě umlčeny jinými prostředky. Podpora zteče těchto postavení se provádí podobně jako na prvním obranném postavení.

Po průlomu hlavního pásma obrany není odlišností od dosavadního způsobu provádění dělostřelecké podpory útoku v hloubce nepřátelské obrany.

Možný způsob provedení dělostřelecké podpory zteče a útoku v hloubce nepřátelské obrany je uveden v příloze 5.

3. Využití organického dělostřelectva armády

Organické, po případě i posilové dělostřelectvo svazků, které útočí z chodu, je zpravidla začleněno v pochodových prouděch útvarů a svazků a neúčastní se dělostřelecké přípravy zteče. Svou palebnou činnost zahajuje, teprve až se útvary a svazky dostanou do boje. Je nutno, aby bylo učeněno do plukovních a divisních dělostřeleckých skupin a začleněno na čela proudů podobně jako při očekávání střetného boje nebo při pronásledování. Ve výjimečných případech, a to jen při nedostatku dělostřelectva, je možno přibrat k dělostřelecké přípravě divisní dělostřelecké skupiny a plukovní dělostřelecké skupiny pluků druhých sledů svazků prvního sledu. V tomto případě musí být oddíly těchto dělostřeleckých skupin rozmístěny v palebných postaveních poblíže pochodových os svých útvarů a svazků, aby se mohly v co nejkratší době začlenit po splnění svých úkolů v dělostřelecké přípravě zteče do proudů svých útvarů.

Organické dělostřelectvo svazků a útvarů, které jsou v dotyku s nepřítelem na úseku průlomu, účastní se jak dělostřelecké přípravy zteče, tak i dělostřelecké podpory zteče a útoku v hloubce obrany nepřítele beze změny palebných postavení až na maximální dostřel.

Divisní dělostřelectvo svazků druhého sledu armády bude se zpravidla přibírat k dělostřelecké přípravě a podpoře zteče. Nebude-li přibráno, bude postupovat začleněno v prouděch svých svazků.

Organické dělostřelectvo armády bude zčásti rozděleno svazkům prvního sledu, zčásti bude vytvářet spolu s přiděleným kanonovým dělostřelectvem podskupiny armádní dělostřelecké skupiny, které budou vždy přibírány k vedení palebné činnosti dělostřelectva k zabezpečení útoku vojsk.

Z armádní protitankové dělostřelecké brigády bude zpravidla vytvářena dělostřelecká protitanková záloha armády.

4. Využití přiděleného dělostřelectva

Z počtu přiděleného dělostřelectva se přiděluje útočícím svazkům prvního sledu jen nejnutnější množství dělostřelectva. Kanonové dělostřelectvo se včleňuje do armádní dělostřelecké skupiny a zbývající přidělené dělostřelectvo do dělostřelecké zálohy armády.

Dělostřelecká záloha armády bude tedy zpravidla silnější než obvykle, zúčastní se zpravidla (alespoň větší částí) dělostřelecké přípravy a podpory zteče a kromě obvyklých úkolů bude jejím úkolem zesilovat svazky druhého sledu při jejich zasazení do sražení, účastnit se průlomu obranných pásem a postavení v hloubce nepřátelské obrany a odražení nepřátelských protiúderů.

Je třeba počítat s tím, že silnější dělostřelecká záloha bude někdy potřebovat pro přesun více než jednu osu. Z téhož důvodu je třeba věnovat zvýšenou pozornost protivzdušné obraně dělostřelecké zálohy armády.

5. Uskupení dělostřelectva

Z počtu organického a přiděleného dělostřelectva armády se vytváří armádní dělostřelecká skupina v síle 3 i více kanonových brigád, která se zpravidla rozděluje na podskupiny podle počtu divisí prvního sledu.

Oddily raketových střel vytvářejí zpravidla samostatnou dělostřeleckou skupinu raketových střel.

Dělostřelecké protitankové zálohy se vytvářejí podobně jako při normálním průlomu.

Dělostřelecká protitanková záloha armády může být přibrána k dělostřelecké přípravě zteče, po případě i k části dělostřelecké podpory zteče, nebo se může účastnit zabezpečení čáry zteče. Bude však snahou co možná ponechat ji v rukou velitele armády k manévru pro případ úderu nepřátelských uskupení po protipřipravě.

Svazky prvního sledu útočící armády vytvářejí plukovní a divisní dělostřelecké skupiny z počtu organického a přiděleného dělostřelectva.

Tyto dělostřelecké skupiny budou slabší vzhledem k tomu, že svazky dostanou přiděleno méně dělostřelectva. Vždy však musí být u jednotlivých pluků vytvořeny základy dělostřeleckých skupin, aby do nich mohlo být začleněno, kdyby toho bylo třeba, další přidělené dělostřelectvo.

Rovněž u svazků druhého sledu nutno předem předvídat vytvoření dělostřeleckých skupin podle stejných zásad.

Veškeré dělostřelectvo, které se přibírá k provedení dělostřelecké přípravy a dělostřelecké podpory zteče (kromě armádní dělostřelecké skupiny a dělostřelectva k ní přibraného), se podřizuje veliteli dělostřelectva té prolamující divise, v jejíž prospěch působí. Budou-li k provedení dělostřelecké přípravy výjimečně přibrány plukovní a divisní dělostřelecké skupiny, začlení se přibrané dělostřelectvo k těmto skupinám; bude-li přibrána pouze divisní dělostřelecká skupina, začlení se přibrané dělostřelectvo k ní; nebude-li přibrána žádná z dělostřeleckých skupin prolamující divise, vytvoří se z přibraného dělostřelectva v rámci prolamující divise »skupení k zabezpečení průlomu« pod velením některého z velitelů přibraných dělostřeleckých útvarů (svazků).

6. Rozmístění dělostřelectva přibraného k dělostřelecké přípravě zteče

Dělostřelectvo svazků v dotyku s nepřítelem, které se přibírá k dělostřelecké přípravě a k podpoře zteče, může zůstat v dosavadních palebných postaveních nebo může provést přeskupení k usnadnění rozmístění ostatního dělostřelectva.

Armádní dělostřelecká skupina se rozmisťuje na hloubku 6 až 8 km od předního okraje s tím, že některé oddily je nutno vysunovat co nejblíže k přednímu okraji, aby bylo možno podporovat vojska na co největší hloubku beze změny palebných postavení.

Skupení dělostřelectva k zabezpečení průlomu se rozmisťuje na hloubku do 6 až 8 km od předního okraje mimo prostor rozmístění armádní dělostřelecké skupiny. Při tom je nutno zachovat zásadu, aby dělostřelectvo bylo rozmístěno poblíž os, na nichž se má zařadit do proudů a co možná po organických celcích.

7. Vyvedení dělostřelectva do palebných postavení a nutná doba pohotovosti dělostřelectva

Dělostřelectvo přibírané k dělostřelecké přípravě zteče a dělostřelecké podpoře zteče a útoku v hloubce obrany nepřítele musí být vyvedeno do palebných postavení tak, aby v době vyrazení vojsk z vyčkávacího prostoru mělo zaujata palebná postavení, to znamená do 5 hodin před zahájením zteče. Poněvadž přesun vojsk z vyčkávacího prostoru bude vždy prováděn v noci, znamená to, že většina dělostřelectva bude vyváděna do prostoru palebných postavení v posledních dvou nocích před útokem. Je výhodné, aby dělostřelectvo bylo vyvedeno do vyčkávacích prostorů a zaujalo ve své většině palebná postavení po krátkém přesunu teprve v poslední noci před útokem.

Pořadí vyvedení dělostřelectva se stanoví podle obvyklých zásad s přihlédnutím ke krátkosti lhůt a k tomu, že po většinu poslední noci budou osy obsazeny přesuny vševojskových svazků.

Při stanovení doby pohotovosti dělostřelectva nutno přihlížet k tomu, jaké plní úkoly. To znamená, že dělostřelectvo dosahuje pohotovosti postupně tak, aby byla zabezpečena jeho palebná činnost.

Jako první musí dosáhnout pohotovosti dělostřelectvo určené k umlčení radiolokátorů nepřítele, dále protiletadlové dělostřelectvo, dělostřelectvo určené k boji s dělostřelectvem nepřítele a část protitankového dělostřelectva a nakonec ostatní dělostřelectvo. Všechno dělostřelectvo musí být v pohotovosti v době, kdy svazky prvního sledu vyražejí z vyčkávacích prostorů.

Závěr

Tento článek rozbírá některé zvláštnosti použití a činnosti dělostřelectva při průlomu připravené obrany nepřítele z chodu bez dlouhého setrvání vojsk ve výchozím položení.

Nové formy činnosti vojsk vyžadují tvůrčí přístup i při řešení dílčích otázek zabezpečení jejich činnosti. Je nutno zdůraznit, že nové formy bojové činnosti dělostřelectva přinášejí zvláštnosti nejen v jeho taktickém použití, ale že bude nutno vyřešit i mnoho dalších otázek střelecko-technických.

To vše vyžaduje i změny v dosavadním systému práce vševojskových i dělostřeleckých štábů všech stupňů, což se musí stát předmětem dalšího studia a shromažďování zkušeností.

Příloha 3

Radiolokační stanice kapitalistických armád, jimiž lze zjišťovat pozemní pohyblivé cíle

Úkol zjišťovat pozemní pohyblivé cíle plní radiolokační stanice polního dělostřelectva.

V armádě Spojených států severoamerických jsou tyto radiolokační stanice organisovány u polních dělostřeleckých oddílů 105mm houfnic (pěších, obrněných, vzdušných výsadkových divisí a zálohy hlavního

velitelství), u polních pozorovacích dělostřeleckých oddílů, u oddílů 280mm kanonů a podle některých údajů i u jednotek řízených střel.

O tom, kde jsou tyto radiolokační stanice organisovány v armádě Velké Británie, není dostatečných údajů. Dá se však předpokládat, že jsou pravděpodobně v dělostřeleckých měřických bateriích (pěších a obrněných divisí).

Některé takticko-technické údaje o radiolokačních stanicích polního dělostřelectva, pokud jsou známy, obsahuje tabulka 1.

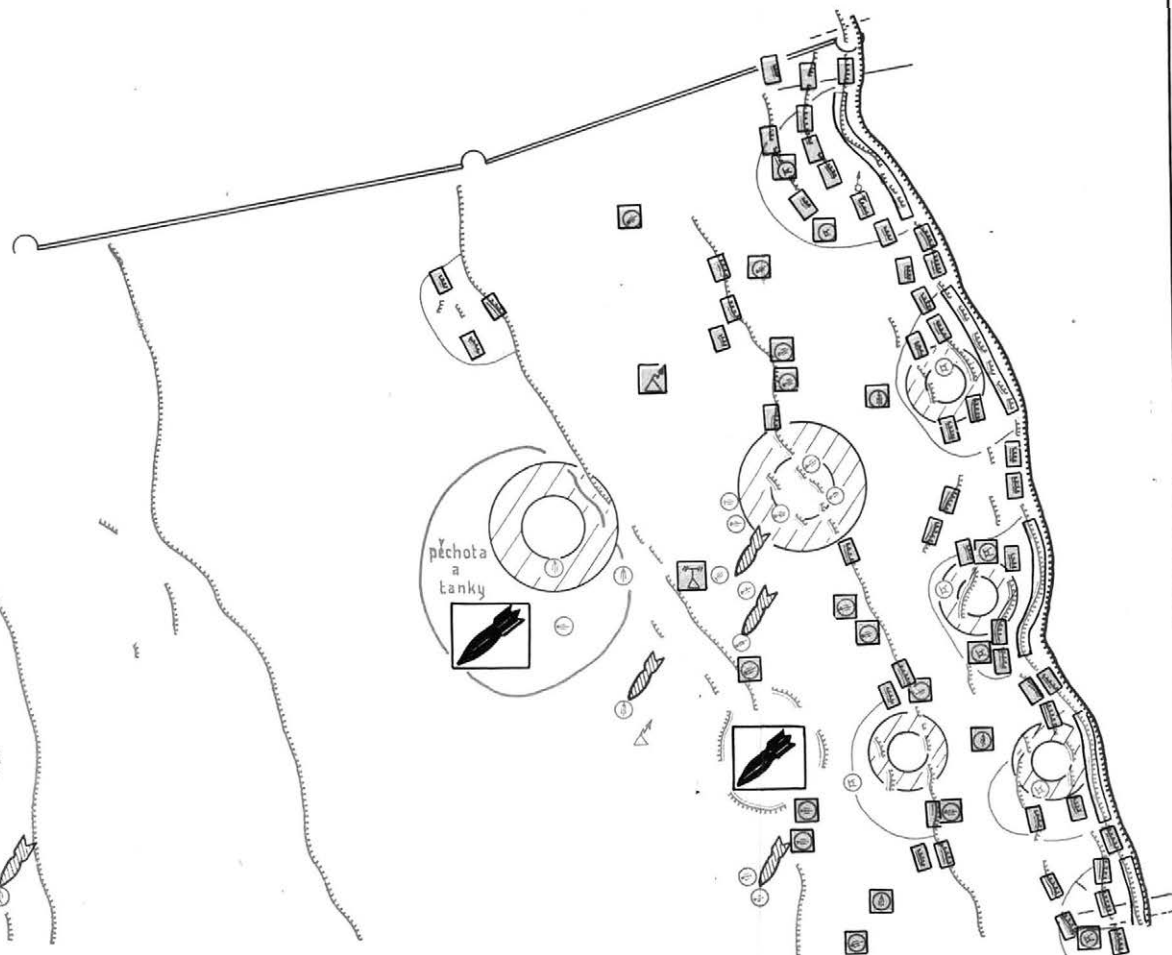
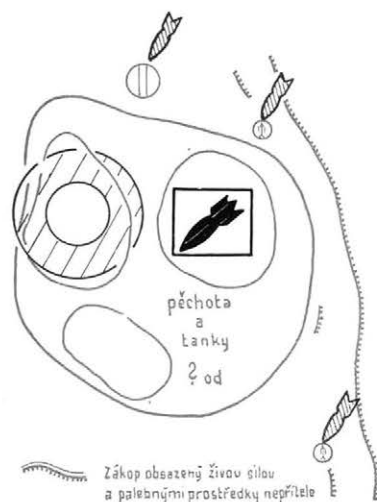
Typ stanice		Délka vlny v cm	Dosah v km	Přesnost určení souřadnic		Váha v kg	Po- známka
				v dálce	ve směru		
Spojené státy severoamerické	AN/TPQ-2	1,25	4,5	± 12 m	$\pm 7'$ až $17'$	740	
	AN/TPQ-3	50	asi 9,1	± 46 m		540	
	AN/TPQ-5						1)
	SCR-584	2)	asi 253)	± 23 m	± 1 dc	asi 9 t	
	SCR-784	2)		± 20 m	± 1 dc	asi 6 t	
	AN/MPQ-9						4)
	AN-MPQ-10	3	18	± 19 m	$\pm 0,085^\circ$	asi 1360	
VB	No 1 Mk 1	asi 3	54,84	5)	5)	asi 1,5 t	

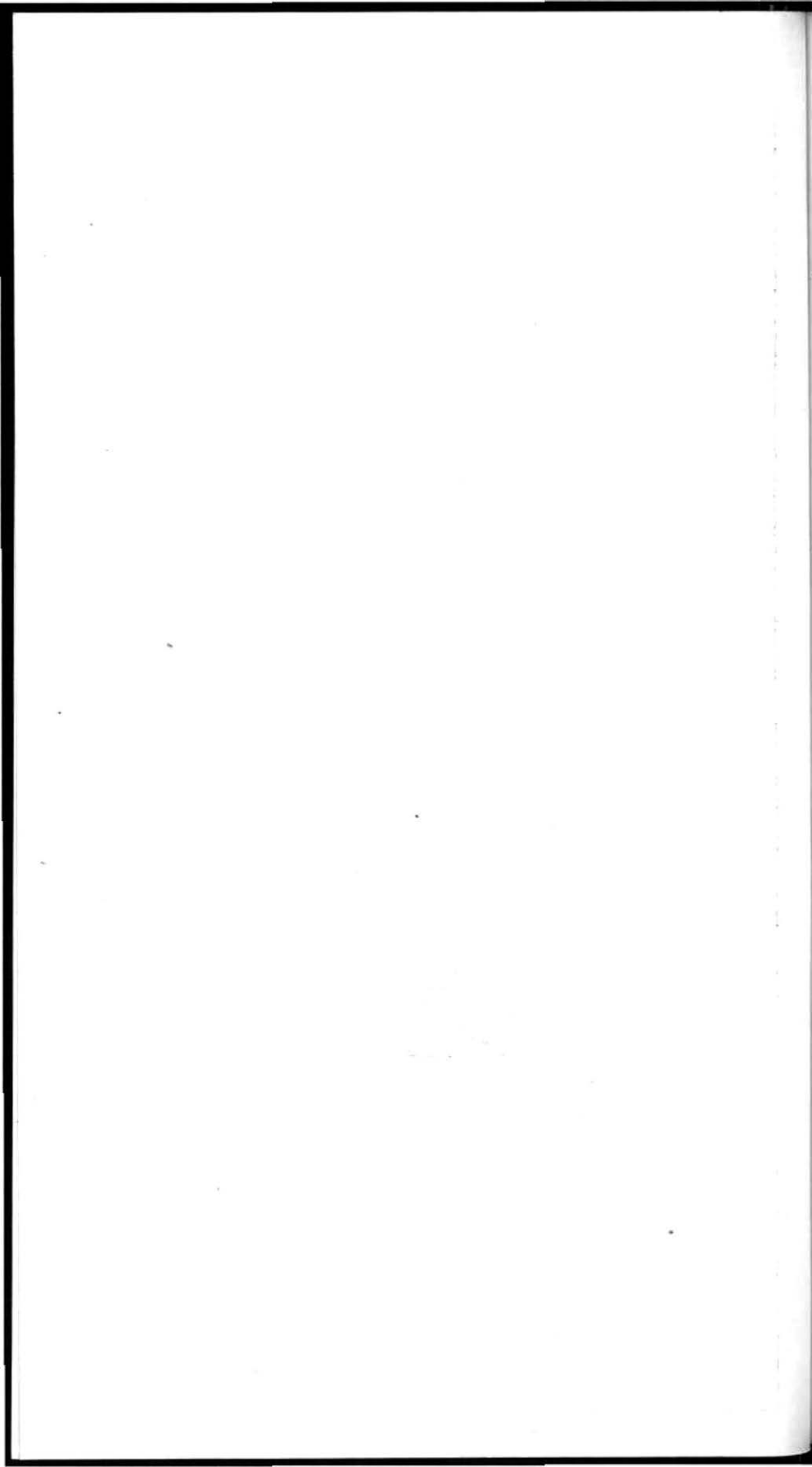
P o z n á m k a.

- Konstruována na základě stanice AN/TPQ-2, bližší údaje nejsou dosud známy.
- Tyto stanice jsou vlastně přizpůsobené radiolokační stanice protiletadlového dělostřelectva těchto typů, které mají délku vlny SCR 584 10,3—11,1 cm nebo 3,1 až 3,5 cm a SCR 784 10,3—11,1 cm — podle získaných údajů byly pro potřebu polního dělostřelectva přizpůsobeny stanice s délkou vlny 10,3—11,1 cm.
- Radiolokační stanice protiletadlového dělostřelectva těchto typů mají dosah při zjišťování vzdušných pohyblivých cílů 64 km — je pravděpodobné, že tato schopnost zůstala těmto stanicím i po přizpůsobení pro potřebu polního dělostřelectva zachována.
- Bylo jí používáno v Koreji — nelze vyloučit, že jde o stanici SCR 784, uváděnou pod novým označením, bližší údaje nejsou známy.
- Přesnost určení souřadnic
  - v dálce
    - u výbuchu střel . . . . ± 23 m,
    - u pohyblivého cíle . . . . $\pm 14,6$ m,
    - u stabilního cíle . . . . ± 9 m,
  - ve směru
    - u výbuchu střel . . . . $\pm 10'$,
    - u pohyblivého cíle . . . . $\pm 5'$,
    - u stabilního cíle . . . . $\pm 3'$.

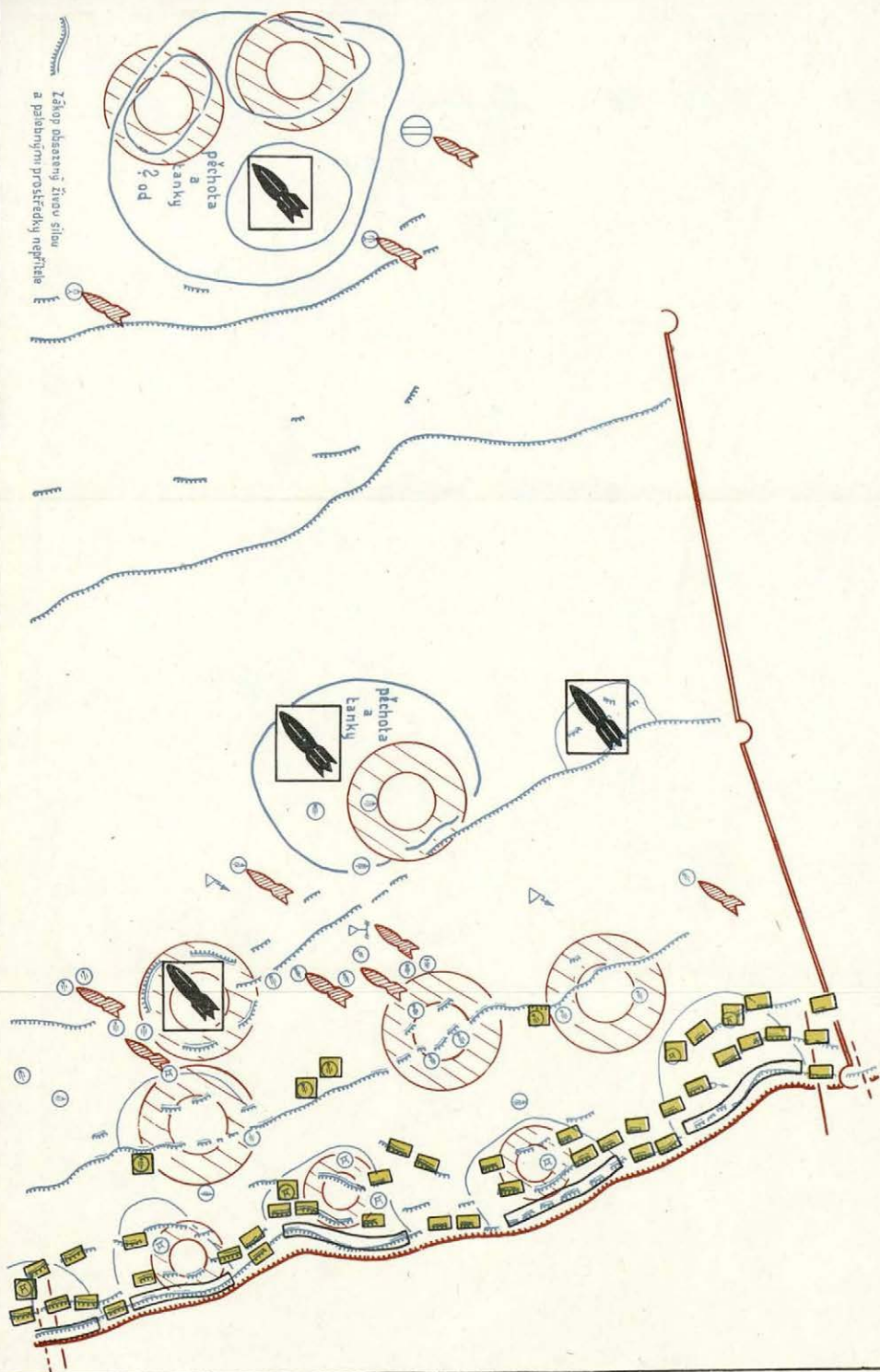
Radiolokační stanice AN/TPQ-2 nejsou ve výzbroji americké armády zavedeny.

Radiolokační stanice AN/TPQ-3 jsou dosud ve výzbroji polních dělo-

Základná oblasť životu síl
a pábujmí prostredky nepriateľa

1882-1883

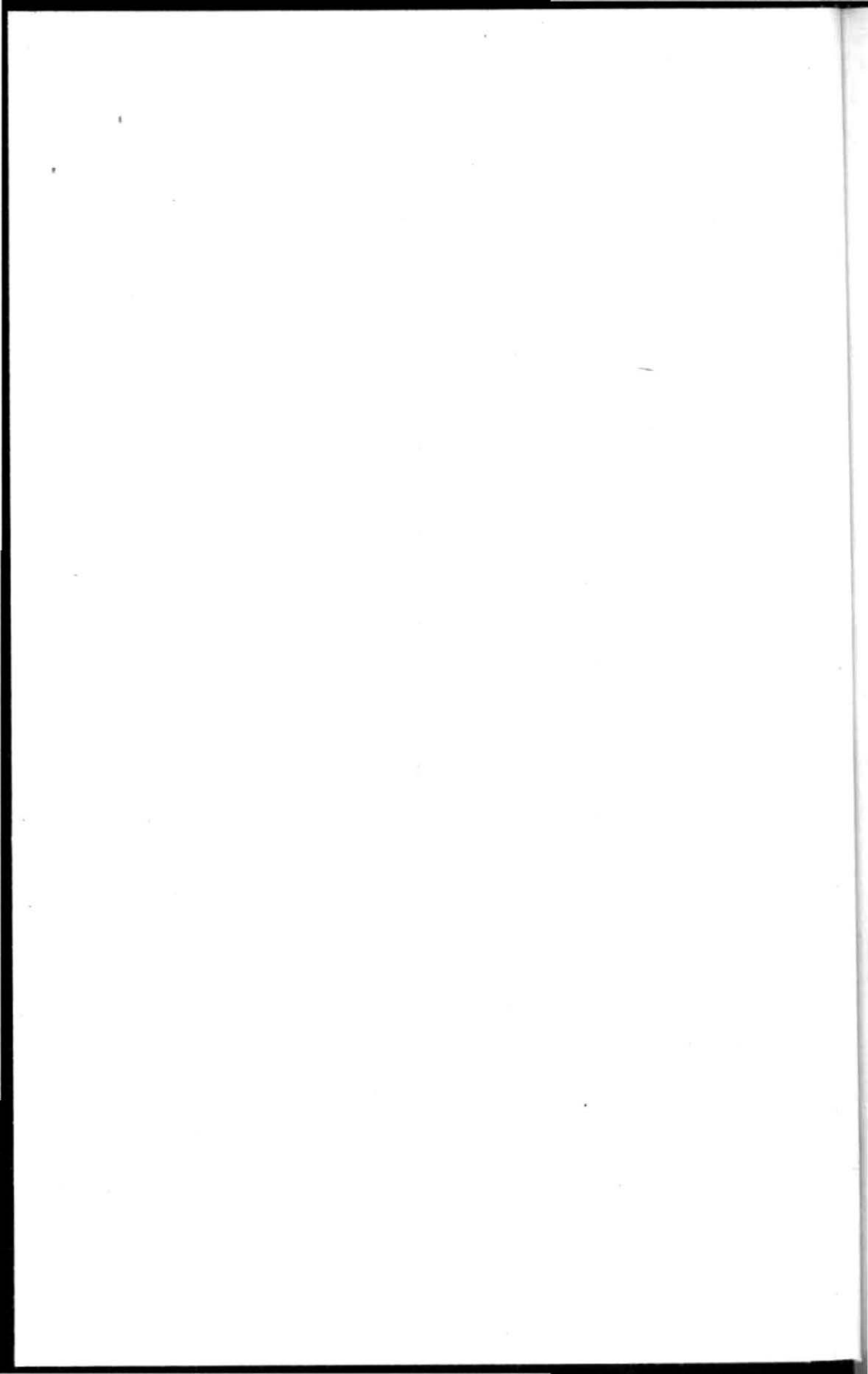
1882-1883

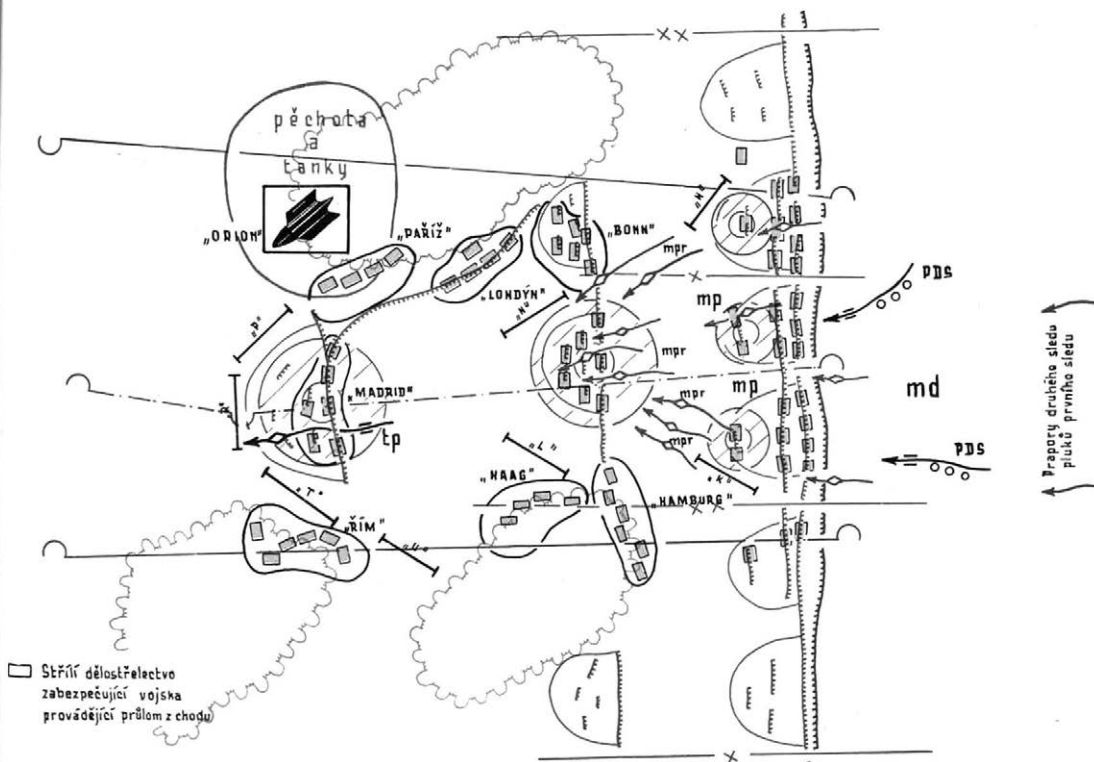
Grafikon dělostřelecké přípravy
(varianta)

Minuty	Délka období	Činnost letectva	Atomová zbraň	Raketová zbraň	Umlčování dělostřeleckých baterií a radiolokátorů	Umlčování protiletadlových baterií	Umlčování minometných a raketometných baterií	Umlčování živé síly a palebných prostředků		Umlčování VS, spojovacích uzlů a jiných cílů	Přímá střelba
								na l. postavení	v další hloubce		
1	11'				Č-36 do Č-33 1. přepad zjištěných baterií a radiolokátorů						
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12	22'				Č-28 do Č-23 2. přepad zjištěných baterií		Č-25 do Č-21 1. palebný přepad	Č-25 do Č-18 1. přepad	Č-25 do Č-12 1. přepad VS a spojovacích uzlů	Č-25 do Č-18 Vedená na základě úplné přípravy	
13											
14											
15											
16											
17											
18											
19											
20											
21											
22											
23											
24											
25											
26											
27											
28											
29											
30											
31											
32											
33											
34											
35											
36											
		Údery letectva na baterie a živou sílu			Č-6 do Č + 2 2. palebný přepad nově zjištěných nebo oživlých baterií		Č-6 do Č + 2 2. palebný přepad				

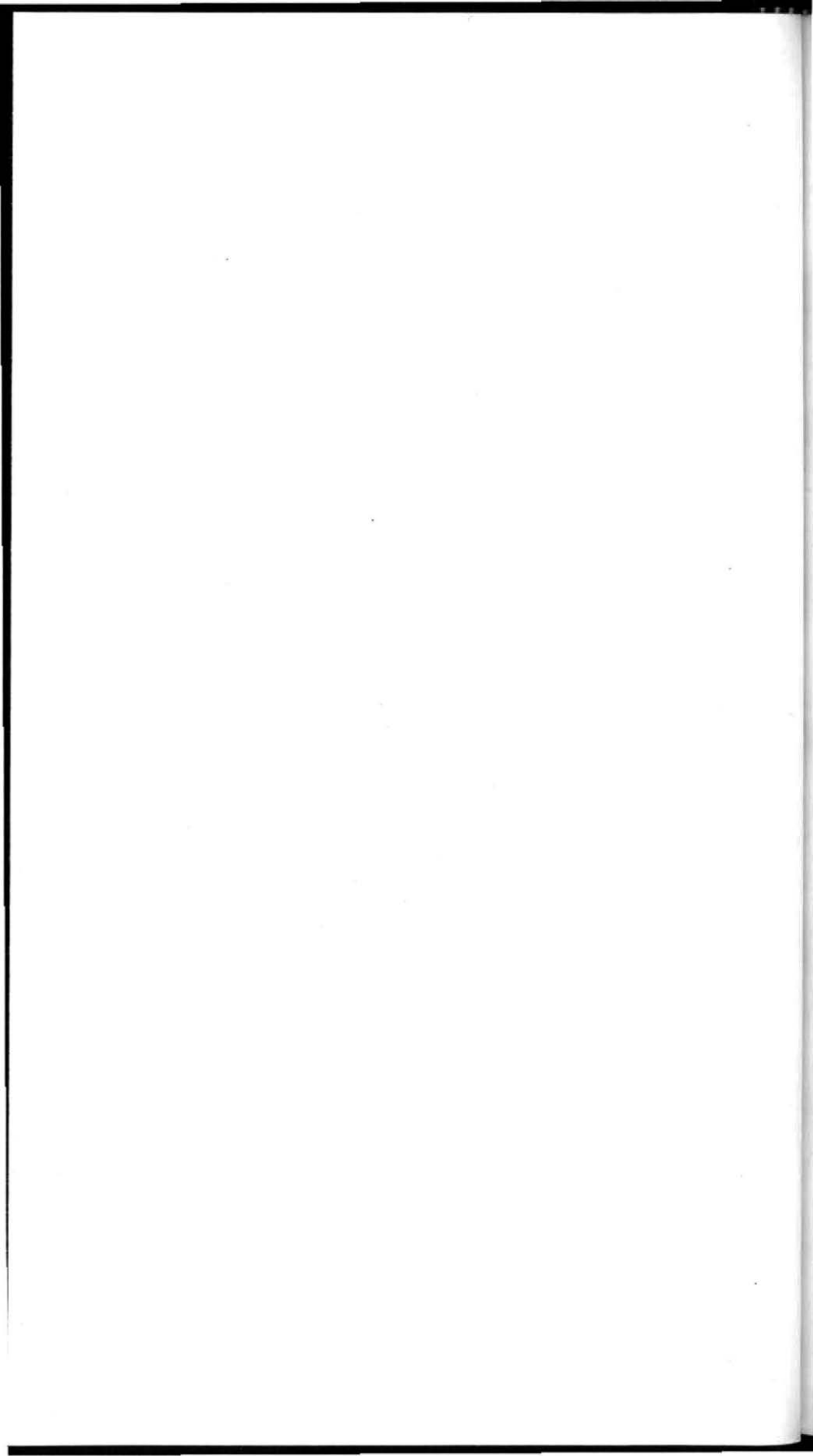
Legenda

1. Údery atomovým dělostřelectvem
2. Údery atomovými pumami do celé hloubky obrany nepřitele
3. Salvy raketových střel na letiště a prostor hlavního uskupení nepřátelského dělostřelectva
4. Salvy raketových střel na soustředěné zálohy
5. .... chemické střelivo

Schema paleb při průlomu nepřátelské obrany bez dlouhého setrvání vojsk ve východním položení při využití atomových úderů za dělostřelecké podpory zteče

střeleckých oddílů 105mm houfnic u vzdušných výsadkových divisí, a to u každého oddílu jedna.

U ostatních polních dělostřeleckých oddílů 105mm houfnic jsou ve výzbroji zpravidla radiolokační stanice SCR-784 nebo AN/MPQ-10, rovněž u každého oddílu jedna.

U polních dělostřeleckých pozorovacích oddílů je v každé ze tří baterií jedna radiolokační četa, která má dvě radiolokační stanice, celkem tedy šest stanic u oddílu.

U polních dělostřeleckých oddílů 280mm kanonů je v každé baterii jedna radiolokační stanice, celkem tedy tři stanice u oddílu. (Které typy radiolokačních stanic jsou ve výzbroji polních dělostřeleckých pozorovacích oddílů a oddílů 280mm kanonů, není známo.)

Radiolokační stanice polního dělostřelectva se umísťuje ve vzdálenosti 2,7 až 4,5 km od předního okraje. Radiolokační četa (od baterie polního dělostřelectva pozorovacího oddílu) zaujímá obvykle základnu v šířce 2,7 až 9 km v pásmu divise nebo i na bocích divise.

Radiolokační stanice pozemního dělostřelectva mají podle amerických názorů za úkol

- zjišťovat palebná postavení nepřátelských minometů (dělostřeleckých baterií),
- zastřelovat nebo řídit palbu vlastního dělostřelectva,
- zjišťovat pozemní pohyblivé cíle.

Z radiolokačních stanic uvedených v tabulce 1 jsou — pokud je známo — konstruovány jako universální typy (to jest takové, které mohou plnit všechny tři úkoly) jen americká radiolokační stanice AN/MPQ-10 a britská No1Mk1 a údajně i americká AN/TPQ-5. Těchto stanic lze tedy plně použít k zjišťování pozemních pohyblivých cílů.

Ostatní stanice jsou konstruovány především pro zjišťování nepřátelských minometů a pro zastřelení a řízení palby vlastního dělostřelectva. Možnost použití těchto stanic — zejména pokud by měly délku vlny 3 cm a menší — k zjišťování pozemních pohyblivých cílů nelze vyloučit, avšak je možno ji považovat za výjimku.

Možnost použití radiolokačních stanic protiletadlového dělostřelectva a letectva k zjišťování pozemních pohyblivých cílů je možno prozatím úplně vyloučit. Současný vývoj těchto stanic je však veden snahou i u těchto typů potlačit co nejvíce ozvy pozemních cílů, takže v budoucnu by snad i těchto stanic mohlo být použito k zjišťování pozemních pohyblivých cílů.

V poslední době věnují Američané zvýšenou pozornost vývoji radiolokačních stanic k zjišťování pozemních pohyblivých cílů. Podle nejnovějších údajů zkoušejí nový typ malého přenosného radiolokátoru AN/PPS-4, určeného k tomuto účelu. Radiolokátor váží i se zdroji 38,5 kg a má dosah asi 5,5 km. Indikace u tohoto radiolokátoru je akustická, takže neumožňuje přesně určit ani polohu, ani velikost pohybujícího se cíle.

Za nejvýkonnější radiolokační stanice k zjišťování pozemních pohyblivých cílů je třeba tedy v současné době považovat především britskou radiolokační stanici No1Mk1 a americkou radiolokační stanici AN/MPQ-10.